Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Warszawa, 16 listopada 2026 r.
znak sprawy: DŻW.zch.058.14.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 20541 w sprawie podjęcia działań legislacyjnych, weterynaryjnych i analitycznych umożliwiających stosowanie nieletalnych metod zarządzania populacją dzików na terenach zurbanizowanych oraz przeglądu regulacji związanych z ASF

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pań Posłanek Klaudii Jachiry oraz Małgorzaty Tracz z 27 października 2026 r. nr 20541 w sprawie podjęcia działań legislacyjnych, weterynaryjnych i analitycznych umożliwiających stosowanie nieletalnych metod zarządzania populacją dzików na terenach zurbanizowanych oraz przeglądu regulacji związanych z ASF uprzejmie informuję, co następuje.

Przedmiotowa interpelacja dotyczy zasadniczo dwóch odrębnych zagadnień:

1) zapewnienia możliwości odłowu dzików na terenach zurbanizowanych (miejskich) i ich relokacji poza te obszary;
2) zarzadzania populacją dzików na terenach zurbanizowanych oraz szeroko pojętej problematyki kolonizacji terenów miejskich przez dziki.

Udzielając odpowiedzi na przedmiotową interpelację należy w pierwszej kolejności wyraźnie rozgraniczyć różne formy zarządzania populacją dzików i cel w jakim są one prowadzone:

1) Odstrzały planowe (polowania) – realizowane są przez zarządców i dzierżawców obwodów łowieckich, w ramach prowadzenia gospodarki łowieckiej, na podstawie przepisów ustawy Prawo łowieckie (1);

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18
kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

2) Odstrzały redukcyjne (odłowy, odłowy wraz uśmierceniem) - prowadzone są na podstawie przepisów ustawy Prawo łowieckie, w oparciu o decyzję starosty wydawaną w przypadku szczególnego zagrożenia w prawidłowym funkcjonowaniu obiektów produkcyjnych i użyteczności publicznej przez zwierzynę;
3) Ograniczanie populacji zwierząt – możliwe do zastosowania na podstawie ustawy o ochronie zwierząt (2) w oparciu o uchwałę sejmiku województwa w przypadku, gdy zwierzęta stanowią nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka, w tym gospodarki łowieckiej;
4) Odstrzały sanitarne - nakazane i realizowane na podstawie przepisów ustawy o zdrowiu zwierząt (3). Odstrzały sanitarne stanowią z założenia uzupełnienie odstrzałów planowych realizowanych w ramach prowadzonej przez zarządców i dzierżawców obwodów łowieckich gospodarki łowieckiej na podstawie przepisów ustawy Prawo łowieckie. Celem odstrzałów sanitarnych jest ograniczenie liczebności i zagęszczenia populacji dzików, wykraczające poza zobowiązania dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich określone w rocznych planach łowieckich, a wynikające z aktualnej na danym obszarze sytuacji epidemiologicznej. **Należy w tym miejscu jednak podkreślić, iż odstrzałów sanitarnych nie wykonuje się na terenach zurbanizowanych (miejskich), które nie wchodzą w skład obwodów łowieckich.**

W kontekście złożonej interpelacji w obszarze właściwości Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pozostaje zagadnienie dotyczące zdrowia zwierząt, tj. możliwości odłowu dzików na terenach zurbanizowanych (miejskich) i ich relokacji poza te obszary, w kontekście obowiązujących przepisów prawa UE.

Gospodarowanie populacjami zwierząt łownych jest natomiast celem łowiectwa wyrażonym w art. 3 pkt 1 ustawy Prawo łowieckie. Łowiectwo z kolei, zgodnie z art. 28 ustawy o działach administracji rządowej (4) należy do działu administracji rządowej „środowisko”. Tym samym właściwym w sprawach odstrzałów planowych, odstrzałów redukcyjnych, a także kwestii związanych z rozwiązywaniem wszelkich problemów i konfliktów wynikających z bytowania zwierzyny na terenach zurbanizowanych jest Minister Klimatu i Środowiska - kierujący działem administracji rządowej „środowisko”, co wynika bezpośrednio z rozporządzenia Prezesa Rady

Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (5).

Niezależnie od powyższych wyjaśnień, udzielam poniżej szczegółowych odpowiedzi na zadane w przedmiotowej interpelacji pytania:

1. **Czy Ministerstwo prowadzi lub zleca analizy dotyczące możliwości stworzenia procedur weterynaryjnych umożliwiających translokację zdrowych dzików z terenów zurbanizowanych?**

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, mając na uwadze stale postępujący proces kolonizacji terenów miejskich przez dziki oraz rosnące oczekiwania społeczne w zakresie poszukiwania alternatywnych dla uśmiercania form rozwiązania przedmiotowego problemu, zwrócił się w dniu 9 października 2026 r. do Głównego Lekarza Weterynarii z prośbą o dokonanie oceny zasadności wystąpienia do Komisji Europejskiej z wnioskiem o zmianę przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 (6) w zakresie dotyczącym przemieszczania dzików. Celem ewentualnej zmiany ww. przepisów byłaby możliwość relokacji odłowionych na terenach miejskich dzików na inne obszary oddalone od terenów zurbanizowanych. Przedmiotowe zagadnienie jest obecnie analizowane przez Głównego Lekarza Weterynarii wspólnie z Państwowym Instytutem Weterynaryjnym – Państwowym Instytutem Badawczym w Puławach.

2. **Czy resort posiada ekspertyzy oceniające ryzyko epizootyczne związane z translokacją zdrowych osobników po przeprowadzeniu badań diagnostycznych?**

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, występując do Głównego Lekarza z wnioskiem o dokonanie oceny zasadności wystąpienia do Komisji Europejskiej o zmianę przepisów w zakresie dotyczącym przemieszczania dzików, poprosił o uwzględnienie aktualnej sytuacji epidemiologicznej dotyczącej występowania afrykańskiego pomoru świń na terytorium Polski. Tym samym ewentualne wnioski nt. ryzyka epidemiologicznego związanego z relokacją dzików zostaną przedstawione przez Głównego Lekarza Weterynarii w oparciu o wyniki analizy przeprowadzonej wspólnie z Państwowym Instytutem Weterynaryjnym – Państwowym Instytutem Badawczym.

3. **Czy Ministerstwo prowadzi rozmowy międzyresortowe, w tym z Ministerstwem Klimatu i Środowiska w celu opracowania optymalnych rozwiązań i wypracowania krajowej strategii zarządzania konfliktami na linii działalności człowieka i populacji dzików na obszarach zurbanizowanych?**

Problematyka obecności zwierzyny, a w szczególności zwierząt łownych na terenach zurbanizowanych nie dotyczy wyłącznie dzików, ale również innych gatunków, w tym m.in. jeleniowatych. Temat ten wiąże się nierozerwalnie z łowiectwem i gospodarowaniem zasobami zwierząt łownych, co stanowi domenę Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Z tego powodu dokonanie kompleksowej oceny tego zjawiska i wskazanie ewentualnych środków zaradczych wykracza poza kompetencje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

4. **Czy prowadzone są rozmowy z Komisją Europejską dotyczące ewentualnej modyfikacji lub doprecyzowania przepisów ograniczających przemieszczanie dzików?**

Podjęcie ewentualnych działań w tym zakresie uzależnione jest od wyników oceny przedmiotowego zagadnienia, dokonywanej przez Głównego Lekarza Weterynarii wraz z Państwowym Instytutem Weterynaryjnym – Państwowym Instytutem Badawczym w Puławach.

5. **Jakie stanowisko zajmuje Ministerstwo wobec postulatu stworzenia wyjątków dla szczególnych przypadków relokacji zwierząt pod nadzorem weterynaryjnym?**

Resort rolnictwa opiera swoje działania na aktualnej wiedzy naukowej z zakresu zwalczania chorób zwierząt oraz na obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa. Ewentualne zajęcie stanowiska wobec ww. postulatu będzie mogło zostać przedstawione po zapoznaniu się z wynikami oceny tego zagadnienia, która jest opracowywana przez Głównego Lekarza Weterynarii wraz z Państwowym Instytutem Weterynaryjnym – Państwowym Instytutem Badawczym w Puławach.

6. **Czy Ministerstwo dysponuje analizami dotyczącymi rzeczywistej skuteczności odstrzałów redukcyjnych w ograniczaniu rozprzestrzeniania ASF?**

Odstrzały redukcyjne, wykonywane na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy Prawo łowieckie mają na celu przeciwdziałanie szczególnemu zagrożeniu w prawidłowym funkcjonowaniu obiektów produkcyjnych i użyteczności publicznej przez zwierzynę. Decyzje w tym zakresie podejmuje starosta w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim. **Wykonywanie odstrzałów redukcyjnych nie ma związku ze zwalczaniem chorób zwierząt**, tym samym nie prowadzi się analiz wpływu ww. odstrzałów na rozprzestrzenianie się ASF.

7. **Czy analizowany jest wpływ intensywnych odstrzałów na migrację zwierząt i zmianę struktury populacji dzików?**
8. **Czy resort posiada dane dotyczące kosztów działań związanych z odstrzałami dzików oraz porównanie ich z kosztami alternatywnych metod zarządzania populacją?**

Zarządzanie populacjami zwierząt dzikich jest domeną ministra właściwego do spraw środowiska. W związku z powyższym minister właściwy do spraw rolnictwa nie prowadzi kompleksowych analiz w postulowanym zakresie.

9. **Czy Ministerstwo rozważa wdrożenie programów pilotażowych dotyczących translokacji zdrowych dzików przy udziale jednostek naukowych?**

Z uwagi na rozwiązania przyjęte w prawie UE oraz ryzyko epidemiologiczne tego rodzaju pilotaże nie są aktualnie rozważane.

10. **Czy finansowane są badania nad immunokontracepcją lub innymi metodami kontroli rozrodu dzików?**

Minister właściwy do spraw rolnictwa nie zlecał zadań do realizacji w tym zakresie finansowanych ze środków publicznych.

Warto przy tym zaznaczyć, że podstawowe czynniki, które mogłyby mieć wpływ na upowszechnienie potencjalnych metod kontroli rozrodu dzików to nie tylko niedostępność produktów leczniczych służących do tego celu, ale przede wszystkim

wyzwanie w postaci opracowania skutecznego sposobu ich aplikacji oraz jej ograniczenia wyłącznie do populacji dzików, co mogłoby stanowić istotny problem w środowisku.

11. **Czy prowadzone są analizy doświadczeń innych państw Unii Europejskiej w zakresie zarządzania populacjami dzików na terenach miejskich?**
12. **Czy resort planuje opracowanie wytycznych dla samorządów dotyczących nieletalnych metod ograniczania konfliktów człowiek–dzik?**
13. **Jakie działania edukacyjne skierowane do mieszkańców oraz samorządów są realizowane lub planowane w celu ograniczania dokarmiania dzików?**

Jak wyjaśniono powyżej zarządzanie populacjami dzikich zwierząt, w tym dzikich zwierząt zamieszkujących tereny miejskie, nie należy do właściwości ministra właściwego do spraw rolnictwa, stąd ww. analizy i działania nie są koordynowane z poziomu resortu rolnictwa. Nie planuje się w związku z tym również wypracowywania wytycznych dla samorządów w opisanym w pytaniu zakresie.

Z dostępnych informacji wynika jednocześnie, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska, jako resort właściwy, planuje opracować spójne rekomendacje dotyczące tematyki radzenia sobie z obecnością dzików na terenach zurbanizowanych, z których mogłyby korzystać samorządy.

14. **Czy Ministerstwo posiada dane dotyczące liczby zdrowych dzików eliminowanych corocznie w związku z obowiązującymi ograniczeniami wynikającymi z polityki zwalczania ASF?**

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym (7) próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF obowiązkowo pobierane są od wszystkich dzików odstrzelonych na obszarach objętych ograniczeniami I–III. Na obszarze wolnym od ASF badaniu w kierunku tej choroby podlegają wyłącznie dziki odstrzelone, które wykazują objawy chorobowe. Tym samym zestawianie liczby dzików odstrzelonych ogółem na terytorium Polski z liczbą przypadków ASF u odstrzelonych dzików, w sytuacji, kiedy badaniu w kierunku tej choroby podlegają wyłącznie dziki odstrzelone na obszarach objętych ograniczeniami oraz dziki wykazujące objawy chorobowe, mogłoby prowadzić do niejednoznacznych wniosków, które ze względu na swoją specyfikę

mogłyby podlegać nadinterpretacji. Z tego powodu takie porównania nie są prowdzone. Warto przy tym zaznaczyć, że z punktu widzenia unijnej strategii zwalczania i ograniczania rozprzestrzeniania się ASF populacja dzików, w tym wolnych od ASF, powinna podlegać systematycznemu limitowaniu i utrzymywaniu na limitowanym poziomie w perspektywie długookresowej z uwagi na fakt, że jej zagęszczenie wpływa na tempo rozprzestrzeniania się wirusa tej choroby pomiędzy poszczególnymi osobnikami i watahami w przypadku jej wystąpienia na danym obszarze.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539, z późn. zm.).
(2) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, z późn. zm.).
(3) Ustawa z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. z 2025 poz. 1795).
(4) Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370, z późn. zm).
(5) Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 2726).
(6) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiające środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE)2021/65 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65, z późn. zm.).
(7) Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej

zwalczanie stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 28 stycznia 2025 r. w sprawie wprowadzenia w latach 2025-2027 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej "Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. z 2025 r. poz. 199).

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów